

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standarderstatning ved forsinkelse.
Kombinerte årsaksfaktorer: teknisk feil og dårlig vær.

Dato

15.12.2020

Saksnummer

2020-00705

Tjenesteytere

Norwegian Air Shuttle

Klager har i det vesentlige anført

Klager og tre medpassasjerer skulle reise med DY1028 fra Bergen til Krakow den 30. april 2019. Flyet skulle gå fra Bergen kl. 10.10 og lande i Krakow kl. 12.30. Det ble imidlertid forsinket og landet først over syv timer forsinket i Krakow.

Klager anfører at det ble opplyst på Bergen lufthavn at forsinkelsen skyldes tekniske problemer med flymaskinen i Stockholm og at denne dermed ikke kunne fly til Bergen. Da problemet vedvarte, bestemte Norwegian seg for å fly ned en maskin fra Trondheim lufthavn for å utføre flyvningen fra Bergen til Krakow.

Klager krever standarderstatning på 400 euro per person, totalt 1600 euro, i henhold til EU-forordning 261/2004 som følge av forsinkelsen.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Norwegians flyvning DY1028 fra Bergen til Krakow 30. april 2019 var syv timer og syv minutter forsinket ved ankomst i Krakow. Avgangen ble forsinket av to årsaker: tekniske problemer med flymaskinen og dårlige værforhold i Bergen.

Flyvningen DY1028 skulle utføres av flymaskinen LN-DYP, men på grunn av tekniske problemer, herunder ødelagte landingslys, ble flyvningen utført av LN-NID. Ifølge meldinger fremlagt for nemnda ble maskinen byttet kl. 09.33 (UTC). Det ble altså foretatt bytte av maskin én time og 23 minutter etter planlagt ankomsttid. De tekniske problemene forårsaket derfor bare en kortere forsinkelse.

Norwegian har i denne forbindelse vist til EU-domstolens avgjørelse i C-315/15 (Pešková). Ved en forsinkelse på over tre timer, der deler av forsinkelsen kan føres tilbake til ekstraordinære omstendigheter og deler til omstendigheter som ikke er ekstraordinære,

må tiden som de ekstraordinære omstendighetene utgjør trekkes fra den totale forsinkelsen. Som fastlagt av EU-domstolen skal EU-kompensasjon kun utbetales i tilfeller hvor forsinkelsen er på tre timer eller mer ved ankomst på endelig destinasjon.

I dette tilfellet utgjorde de tekniske problemene mindre enn tre timer av den totale forsinkelsen. Resterende del av forsinkelsen var forårsaket av værforhold, da det var tåke ved Bergen flyplass denne dagen.

Det kan være at andre fly tok av og landet i samme tidsperiode det her er snakk om. Det er flere faktorer som påvirker avgjørelsen av om et fly kan tillates å ta av og lande under slike forhold, eksempelvis vekten på flyet, minimum tillatt sikt for aktuelle fly ved landing og kortvarige endringer i vær-situasjonen. Det vil i alle tilfeller være kapteinen på flyvningen i samarbeid med flyvelederne som tar den endelige avgjørelsen.

Under slike omstendigheter vil det bli innført restriksjoner for å sikre lengre perioder mellom landing og avgang. Det vil også bli innført begrensninger for hvor mange fly flyplassen kan håndtere i lys av forholdene. Dette vil igjen føre til kødannelser og forsinkelser i luften og på bakken.

Målet om å sikre et høyt nivå av beskyttelse for flypassasjerer i tråd med EU-forordning 261/2004 betyr at luftfartsselskapene ikke må oppfordres til å avstå fra å treffe de nødvendige tiltakene ved slike hendelser og i stedet prioritere opprettholdelsen og punktligheten av flyvningene. Dette er fremhevet i EU-domstolens vurdering i saken C-315/15.

I dette tilfellet ble det en forsinkelse som ikke var til å unngå. Rimelige tiltak vil alltid bli vurdert i slike situasjoner, men ombooking eller andre alternativer var ikke mulig, da alle ble rammet av tåken på Bergen flyplass denne dagen.

Tiltak som wetlease er tidkrevende og ville forsinket avgangen ytterligere. Da det her ikke gjaldt feil på selve flymaskinen, var det ingen hensikt å leie inn fly fra annen aktør, da disse også ville ha møtt på samme problem og forsinkelse på grunn av været.

Det kan ikke forventes at et flyselskap skal ha tilgjengelig kapasitet i form av fly, besetning, piloter eller ingeniører ved alle flyplasser, eller ha forberedt wetlease for alle destinasjoner for å unngå forsinkelser og kanselleringer. Dette ville ha medført urimelig høye driftskostnader, som igjen ville ha ført til høyere billettpriser. Dette er trukket frem av en tysk domstol i saken X ZR 121/13.

Norwegian viser også til Højesterets dom 214.2016, hvor flyet ble omdirigert til annen flyplass grunnet været og av sikkerhetsmessige årsaker. Det ble konkludert med at vær er ekstraordinære omstendigheter, og at tiltakene som ble iverksatt var rimelige, alt tatt i betraktning.

I henhold til EU-forordning artikkel 5 nummer 3 skal ikke det transporterende luftfartsselskapet være pålagt å betale erstatning i samsvar med artikkel 7 dersom det kan godtgjøre at innstillingen skyldtes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet.

Da forsinkelsen skyldtes dårlige værforhold, som faller inn under ekstraordinære omstendigheter utenfor flyselskapets kontroll og innflytelse, bortfaller retten til kompensasjon.

Nemnda bemerker

Norwegians flyvning DY1028 fra Bergen til Krakow 30. april 2019 ble forsinket med syv timer og syv minutter ved ankomst. På bakgrunn av fremlagt dokumentasjon i saken legger nemnda til grunn at forsinkelsen dels skyldtes feil ved flyet, dels værforhold i Bergen denne dagen.

Det følger av EU-dom C-315/15 (Pešková) at i tilfeller der en forsinkelse ikke alene skyldes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet, skal man ved vurderingen trekke den del av forsinkelsen som skyldes ekstraordinære forhold fra den samlede forsinkelsen.

Norwegian har opplyst at forsinkelsen som følge av teknisk feil kun utgjorde cirka to timer av den totale forsinkelsen. Nemnda kan imidlertid ikke se at det er tilstrekkelig godtgjort at den resterende delen av forsinkelsen skyldtes værforholdene i Bergen. Tåken lettet på formiddagen. Det fremgår videre av movement log at forsinkelsen skyldtes «RA», rotation aircraft.

Nemnda mener derfor at det er uklart hvor stor del av forsinkelsen som skyldtes værforholdene. Flyselskapet ikke har godtgjort at forsinkelsen skyldtes en ekstraordinær omstendighet i forordningens forstand, som ikke kunne vært unngått til tross for at alle rimelige tiltak var truffet. Klager har derfor krav på standarderstatning på 250 euro per person.

Vedtak

Transportlagenemnda - fly anbefaler at Norwegian utbetaler 250 euro i standarderstatning per person.

Forbrukerrepresentant Maite de Geus-Cossard, Forbruker Europa, hadde uventet forfall. De resterende medlemmer fant det forsvarlig å behandle saken, jf. transportklagenemndforskriften § 5-5 femte ledd.

Nemndas representanter

Helen Andenæs Sekulic (leder)

Gøran Jenssen (Widerøe)

Joachim Sponheim (SAS)

Kristoffer Sørli (Forbrukerrådet)